

Markedsrapport Japan

Baggrund

Japan er verdens 3. største økonomi, kun overgået af USA og Kina. Japan udgør et stort marked for danske eksportvirksomheder. Det japanske marked er overordnet stagnerende, men særligt inden for visse sektorer kan der være spændende muligheder på vej for dansk eksport. Det gælder for eksempel, ældrepleje, farmaceutiske produkter og grøn energi. Japanerne efterspørger generelt produkter af meget høj kvalitet, hvilket matcher danske styrkepositioner godt. Japans to store udfordringer er dels et faldende befolkningstal og dels en stadigvæk vanskeligere sikkerhedssituation i Nordøstasien. Japanske yen er blandt verdens helt store reservevalutaer, men valutakursen kan svinge meget ift. EUR og USD.

Tabel 1: Økonomiske nøgletal for Japan

	2015	2016	2017	2018 (skøn)	2019 (skøn)	2020 (skøn)
Real BNP-vækst (pct.)	1,4	1,0	1,7	1,2	1,4	0,5
Inflation (pct.)	0,8	-0,1	0,5	1,0	1,9	2,4
Offentlig budgetbalance af BNP (pct.)	-3,6	-3,4	-3,5	-3,7	-3,9	-3,2
Offentlig gæld (brutto) af BNP (pct.)	216,6	222,4	224,1	225,6	226,8	227,1
Betalingsbalancens løbende poster af BNP (pct.)	3,1	3,9	4,0	4,2	4,2	4,5
Privat kreditgivning-vækst	4,0	5,9	4,1	1,6	2,2	3,4
Valutakurs JPY:USD	121	109	112	110	111	109

Kilde: The Economist Intelligence Unit, 2018

Udgivet af: Dansk Erhverv i samarbejde med EKF - Danmarks Eksportkredit

Økonomisk udvikling

Japan er én af verdens mest sofistikerede og højtudviklede økonomier og blandt verdens allerstørste forbrugermarkeder. Dernæst spiller Japans store eksportindustri en betydelig rolle for økonomien. Japanerne afsætter primært til USA, Kina og Sydkorea, og derfor påvirkes Japan også af udviklingen i disse økonomier på godt og ondt. Her kan især en mulig aftagende vækst i Kina være dårlige nyheder for Japan. Kina har opbygget en række økonomiske ubalancer og høj gældsætning siden 2009. Håndteringen af disse sammen med en stramning af kreditgivning - eller i værste fald en finansiel krise i Kina - vil derfor også ramme Japan - og verdensøkonomien. Den generelle forventning til den japanske økonomi er også en stagnerende eller meget svag vækst. De seneste ti år har den gennemsnitlige vækstrate været på 0,5 pct. årligt, hvilket er meget lavt selv for højt-

udviklede økonomier. Japan har haft lavvækst siden landets vækstboble sprang i slutningen af 1980'erne, og det har ikke været muligt at genoplive landets økonomiske vitalitet. Den økonomiske politik under premierminister Shinzo Abe (Abenomics) har netop haft til formål at sætte gang i væksten ved hjælp af en tretrinsraket bestående af lempelig pengepolitik, lempelig finanspolitik og senest strukturelle reformer for at øge arbejdsudbuddet og konkurrencen. Strukturreformene har dog vist sig politisk vanskelige at gennemføre.

Den lempelige penge- og finanspolitik har givet nogen succes, men har også forårsaget øget gældsætning, og netop gæld er Japans store makroøkonomiske problem. Landet har verdens største offentlige bruttogæld på 226 pct. af BNP, hvilket udgør et væsentlig dræn på de offentlige finanser. Japan har dog store aktivbesiddelser i udlandet, hvilket gør nettogælden væsentlige lavere. Gælden er desuden primært indenlandsk, og de japanske renter er meget lave, hvilket gør gældsbyrden håndterbar. Et andet og måske større økonomisk udfordring for Japans langsigtede udvikling er demografien. Befolkningstallet falder, og de 126 mio. japanerne forventes at være blevet til blot 123 mio. i 2021. Det er klart, at en faldende befolkning i fravær af meget store produktivitetstilvækst vil skabe mindre velstand samlet set, hvorfor økonomien som helhed har svage vækstudsigter.

En del af løsningen anses at være immigration. Kun 2% af den japanske arbejdsstyrke er født i udlandet til sammenligning med 17% i Amerika. I 2018, har premierminister Abe igangsat tiltag for at tiltrække særligt blue-collar arbejdere i 14 industrier, inklusiv anlæg og bygningsindustrien, skibskonstruktion og ældrepleje. Tiltaget involverer bl.a., at udenlandske arbejdere vil modtage 5-årige visa. Premierministeren har været ude og understrege, at der vil blive tale om gæstearbejdere og ikke-permanente immigranter. Der er generelt stor modstand fra oppositionen mod tiltaget.

Tabel 2: **Japans handelsforhold til Danmark**

Dobbeltbeskatningsaftale med Japan	Ja
Japanske investeringer i Danmark (beholdning 2. kvartal 2018)	8,0 mia. DKK
Danske investeringer i Japan (beholdning 2. kvartal 2018)	75,8 mia. DKK
Dansk vareeksport til Japan 2017	14,1 mia. DKK.
Dansk tjenesteeksport til Japan 2017	7,9 mia. DKK.
Dansk vare- og tjenesteeksport til Japan 2017	22,1 mia. DKK.
Dansk vareimport fra Japan 2017	2,8 mia. DKK.
Dansk tjenesteimport fra Japan 2017	4,0 mia. DKK.
Dansk vare- og tjenesteimport fra Japan 2017	6,8 mia. DKK.
Danske datterselskaber i Japan 2016	80 (5.052 ansatte i alt)

Kilde: SKAT og Danmarks Statistik

Tabel 3: Eksportudsigt for Japan

	2018 (skøn)	2019 (skøn)	2020 (skøn)
Vækst i dansk vareeksport til Japan (pct.)	1,5	2,3	0,2
Vækst i dansk tjenesteeksport til Japan (pct.)	0,7	3,5	1,9
Vækst i vare- og tjenesteeksport til Japan (pct.)	1,2	2,7	0,8

Kilde: Udenrigsministeriet

Politisk udvikling

Indenrigspolitisk er Japan blandt verdens mest stabile demokratiske lande og kendetegnet ved stærke institutioner, en høj grad af retssikkerhed, lav korruption, og en effektiv offentlig sektor. Det japanske samfund er desuden meget homogent og besidder en høj grad af sammenhængskraft. Der er følgelig en solid basis for grundlæggende politisk stabilitet. Udenrigspolitisk befinder Japan sig til gengæld i et "hotspot" for geopolitisk konflikt, som kan udfordre tilliden til landet. Det gælder naturligvis ikke mindst udfordringen fra det nordkoreanske atomprogram, og den storpolitiske krise, som dette har udløst. Selvom Nordkoreas eller USA's brug af atomvåben er meget lidt sandsynlig, kan en eskalering af konflikten til en militær konfrontation mellem de to lande ikke helt udelukkes. Japan vil i givet fald med stor sandsynlighed blive direkte berørt.

En mere langsigtet, men på mange måder langt større udfordring for Japans sikkerhedspolitik er Kinas opstigning som regional supermagt. Dermed udfordrer Kina den etablerede orden siden 1945, hvor Japan-Syd Korea-USA alliancen har været krumtapen i fastholdelsen af den regionale sikkerhed og stabilitet. Med Kinas oprustning og stadigt stærkere udfordring af USA's militære monopol i Nordøstasien, kan spændinger og militarisering blive en konsekvens. Både Obama- og især Trump-administrationen har tilkendegivet, at man ikke vil acceptere Kina som en ligeværdig spiller. Denne modsætning kan i stigende grad tænkes at ville underminere stabiliteten i området i de kommende år. Det primære scenarium vil dog formentligt være en ny slags kold krig i Nordøstasien snarere end en varm stormagtskonflikt på grund af landenes atomare afskrækkelsesevne.

Tabel 4: **Japan på globale ranglister**

<hr/>	
Forsknings- & udviklingsintensitet (totale investeringer i pct. af BNP)	3 (ud af 76)
WIPO's Global Innovation Index	14 (ud af 127)
World Economic Forum's Global Competitiveness Index	9 (ud af 137)
Transparency Internationals "Corruption by country"(efter laveste niveau)	20 (ud af 180)
Verdensbankens "Ease of doing business" (samlet score)	39 (ud af 190)
Verdensbankens individuelle parametre:	
Bureaukrati ved opstart af virksomhed (efter laveste niveau)	93 (ud af 190)
Adgang til kredit (efter nemmeste adgang)	85 (ud af 190)
Beskyttelse af mindretalsaktionærer (efter mest effektive beskyttelse)	64 (ud af 190)
Bureaukrati for virksomheder ved eksport/import (efter laveste niveau)	56 (ud af 190)
<hr/>	
Kilde: Se kildehenvisning på sidste side	

Tabel 5: **Markedsmuligheder**

<hr/>	
Med en befolkning på 126 mio. og et meget højt BNP per indbygger er der en anseelig samlet købekraft i Japan.	
Forbrug/livsstil - Japanerne efterspørger livsstilsprodukter i høj kvalitet og høj mærkevareværdi, hvilket giver gode muligheder for dansk design, mode, fødevarer og øvrige forbrugsgoder i den dyre ende. Produkter med fokus på bæredygtighed og miljørigtige materialer er populære.	
Sundhed og ældresektoren - En aldrende befolkning og nogle af verdens længste gennemsnitlige levealder øger efterspørgslen på løsninger inden for sundhed, medicin og smart teknologi til ældreområdet.	
Grønne løsninger - Japan er siden atomulykken i 2011 begyndt en energiomstilling, hvor også grøn energi spiller en stadig vigtigere rolle. Især offshore vindenergi og flydende vindmøller kan blive en vigtig løsning i Japan, hvor pladsen på land er begrænset.	
<hr/>	
Kilde: EKF	

10 største danske eksportvarer til Japan

Tabel 6: **Overkategorier**

1.	Medicinske og pharmaceutiske produkter 4,5 mia. kr.
2.	Kød og kødvarer 3,7 mia. kr.
3.	Mejeriprodukter og fugleæg 633 mio. kr.
4.	Tekniske og videnskabelige instrumenter i.a.n. 506 mio. kr.
5.	Kemiske materialer og produkter i.a.n. 490 mio. kr.
6.	Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n. 437 mio. kr.
7.	Diverse forarbejdede varer, i.a.n. 383 mio. kr.
8.	Specialmaskiner til forskellige industrier 364 mio. kr.
9.	Organiske kemikalier 357 mio. kr.
10.	Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør 350 mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 7: **Underkategorier**

1.	Kød af tamsvin, udbenet, frosset 3,3 mia. kr.
2.	Høreapparater (undtagen dele og tilbehør) 207,6 mio. kr.
3.	Enzymer og tilberedte enzymer 170,9 mio. kr.
4.	Reagensmidler på underlag, til diagnostisk brug eller til laboratoriebrug 168,1 mio. kr.
5.	Aromatiske monoaminer og derivater deraf samt salte af disse produkter 163,6 mio. kr.
6.	Vinddrevne elektriske generatorer 155 mio. kr.
7.	Uorganiske forbindelser 154,6 mio. kr.
8.	Ekstrakter af kirtler eller andre organer eller af deres sekreter, fra dyr 139,6 mio. kr.
9.	Gouda, med fedtindhold i ostemassen på <= 40 vægtprocent 136,6 mio. kr.
10.	Immunologiske produkter 117,2 mio. kr.

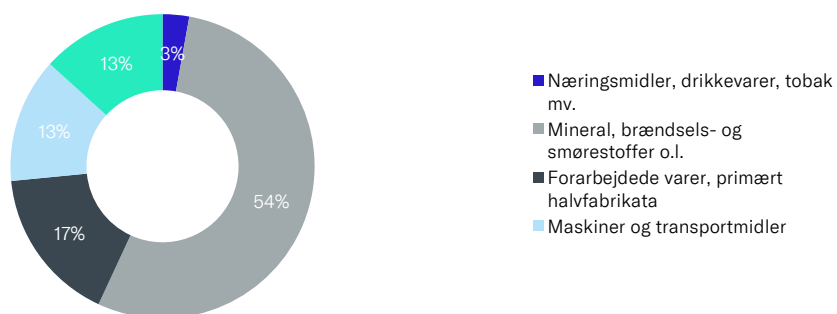
Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 8: **Modtagere af dansk vareeksport 2017, rangeret**

1. Tyskland	102 mia. kr.
2. Sverige	78,5 mia. kr.
3. Storbritannien	53,8 mia. kr.
10. Italien	17,2 mia. kr.
11. Finland	15,6 mia. kr.
12. Spanien	14,9 mia. kr.
13. Japan	14,1 mia. kr.
14. Belgien	11,7 mia. kr.
15. Australien	7,6 mia. kr.
16. Rusland	6,3 mia. kr.

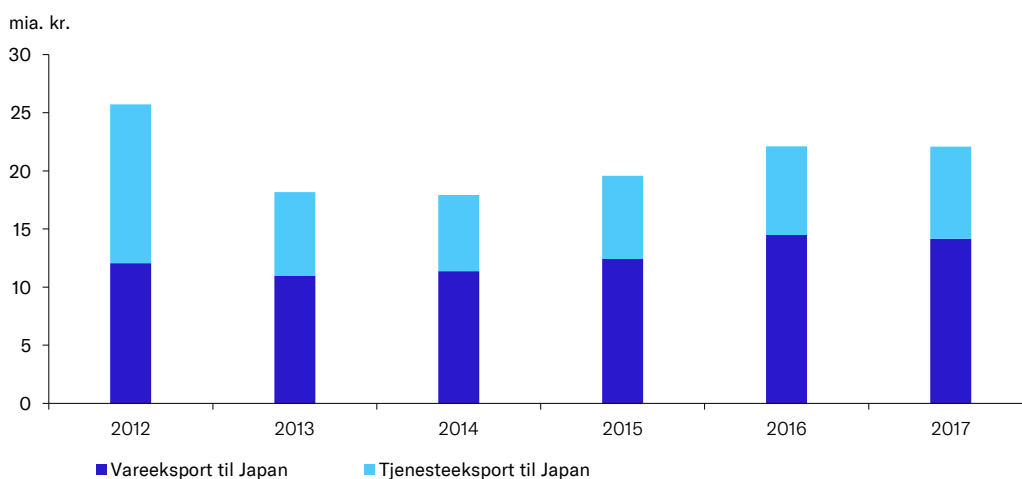
Kilde: Danmarks Statistik

Figur 1: **Hovedkomponenter i den danske vareeksport til Japan fra dec. 2017 til aug.2018**

Kilde: Danmarks Statistik og Udenrigsministeriets eksportudsigt for Japan

Figur 2: Dansk vareeksport til Japan fra 2012 til 2017

Kilde: Danmarks Statistik

Om Markedsrapport

Markedsrapport er en del af Dansk Erhvervs løbende overvågning af de internationale markeder og udkommer i opdateret version hvert kvartal. Publikationen udarbejdes i samarbejde med en gruppe samarbejdspartnere, der besidder en helt særlig viden om handels- og forretningsvilkår på de vigtigste danske eksportmarkeder. Samarbejdspartnerne er:

EKF – Danmarks Eksportkredit

Har du brug for en kredit til at udvikle din virksomhed eller levere en ordre til en kunde i udlandet? Har din eksportkunde brug for finansiering for at kunne købe dine varer? EKF er Danmarks Eksportkredit, og vi hjælper danske virksomheder frem i verden ved at finansiere jeres forretninger og tage de risici, der kan være forbundet med at handle med andre lande. Som en del af vores arbejde vurderer vi løbende økonomisk og politisk risiko på de fleste eksportmarkeder. Kontakt EKF på 35 46 26 00 eller besøg på www.ekf.dk, hvis din virksomhed har brug for finansiering til eksport eller er underleverandør til eksport.

Det Dansk-Tyske Handelskammer (www.handelskammer.dk)

Udenrigsministeriet (www.um.dk)

Markedsrapport er baseret på en række solide statistikkilder, som Dansk Erhverv finder troværdige: Danmarks Statistik, Eurostat, IMF, WTO, OECD, Danmarks Nationalbank, Verdensbanken og The Economist Intelligence Unit. Gengivelse af materiale fra Markedsrapport skal ske med Dansk Erhverv anført som kilde.

For yderligere information om Markedsrapport, herunder om muligheden for at blive samarbejdspartner, kontakt venligst Michael Bremerskov Jensen, chefkonsulent, EU & International, Dansk Erhverv, på tlf. +45 31b 75 24 00 / e-mail: mje@danskerhverv.dk.

For mere om Dansk Erhverv se vores hjemmeside på: www.danskerhverv.dk